

Statens seniorråd

Årsmelding 2010

Innhold

Innledning	s. 2
Mandat	s. 2
Medlemmer perioden 2010 – 2013	s. 2
Sekretariatet	s. 3
Rådsmøter.....	s. 3
Fokusområder 2010.....	s. 3
Høringssaker	s. 6
Utadrettet virksomhet	s. 6
Representasjon	s. 7
Avslutning	s. 8

Innledning

Statens seniorråd oppnevnes av Regjeringen for en fireårsperiode. For perioden 2010 – 2013 ble Statens seniorråd oppnevnt ved Kongelig resolusjon av 5.mai 2010. Oppnevningen gjelder til og med 31.desember 2013.

Rådet hører administrativt under Arbeidsdepartementet, og skal ha eget sekretariat etter departementets nærmere bestemmelser.

Statens seniorråd 40 år

I 2010 var Statens seniorråd 40 år. I denne forbindelse ble det utarbeidet en historisk oversikt som viser hvilke saker rådet har arbeidet med i disse 40 årene. Oversikten finnes på Statens seniorråds nettsted **Seniorporten.no**. I løpet av de 40 årene rådet har eksistert, er det gjort enkelte endringer i både mandat og antall rådsmedlemmer.

Mandat

Utdrag fra Statens seniorråds mandat:

”Statens seniorråd er et rådgivende organ for offentlige instanser og institusjoner på nasjonalt nivå, som på et fritt og selvstendig grunnlag tar opp forhold som angår seniorers aktivitet og deltakelse i samfunnslivet. Med seniorer menes personer over 50 år. Rådet skal:

- gi anledning til drøftinger mellom rådets medlemmer og representanter for offentlige instanser og institusjoner om spørsmål av betydning for seniorers situasjon
- uttale seg om vesentlige spørsmål som gjelder seniorer
- innhente informasjon om behov, problemer og løsningsmåter lokalt og regionalt og sentralt for å kunne komme med initiativ og tilrådinger ovenfor offentlige instanser og institusjoner
- ha en veiviserfunksjon for publikum og private og offentlige instanser
- kunne drive utadrettet informasjon”

Medlemmer i perioden 2010 – 2013

Statens seniorråd består av 15 medlemmer, som til sammen representerer bred samfunnsmessig erfaring, og som har spesiell innsikt i seniorers stilling i samfunnet. Det enkelte rådsmedlems kompetanse skal nyttiggjøres effektivt og positivt.

Følgende personer ble oppnevnt for Rådsperioden 2010 – 2013:

Leder:	Ivar Leveraas, Oslo
Nestleder:	Randi G. Bjørgen
Medlemmer:	Florentino Bulnes
	Morten J. Danielsen
	Einar Eriksen

Terese Folgerø
Erik Råd Herlofsen
Anne Inga Hilsen
Henry Høgmo
Ragnhild Queseth Haarstad
Rita Kumar
Wenche Malmedal
Harald Olimb Norman
Karin Stoltenberg
Liv Thun

Sekretariatet

Statens seniorråd har sekretariat etter Arbeidsdepartementets bestemmelser. Sekretariatet var i 2010 lokalisert til Arbeids- og velferdsdirektoratet, og hadde i 2010 følgende 4 ansatte i 100 % stillinger:

Sekretariatsleder Lena Hagberg
Seniorrådgiver Astri Myhrvang – var på utlån til HOD et par måneder i 2010
Seniorrådgiver Eyvind Frilseth
Seniorrådgiver Eva Irene Holt

Sekretariatsleder Lena Hagberg valgte å ta ut AFP, og hadde sin siste arbeidsmåned i desember. Sølvi Sæle ble ansatt som ny Sekretariatsleder og startet i stillingen i desember 2010.

Rådsmøter i 2010

Statens seniorråd hadde fire møter i 2010:

10. og 11. juni
7. og 8. september
18. og 19. oktober
2. og 3. desember

Fokusområder i 2010

I sitt første rådsmøte, brukte rådet noe tid på å diskutere hvordan rådet burde legge opp sitt arbeid i perioden, samt hvilken arbeidsform rådet burde ha.

Temaer fra Statsråden

I første rådsmøtet deltok Arbeidsminister Hanne Bjurstrøm. Hun ønsket det nyoppnevnte rådet velkommen for perioden 2010 – 2013, og kom med innspill til temaer hun ønsket Statens seniorråd skulle fokusere på:

- Fattigdom blant eldre
- Pensjonsreformen og IA-avtalen
- Rekruttering til omsorgstjenester for eldre

Statsråden oppfordret rådet til å ta kontakt med departementet dersom det var saker rådet mente Statsråden burde fokusere på.

Rådet prioriterte i 2010 å vektlegge arbeidet med spesielt to av de temaene Statsråden hadde oppfordret rådet til å ha fokus på:

- Fattigdom blant eldre
- Pensjonsreformen og IA-avtalen

En foreløpig tilbakemelding til statsråden ble sendt fra rådet i desember 2010.

I tillegg til utfordringene fra statsråden, ønsket rådet å arbeide grundig med høringer fra Helsedepartementet i forbindelse med Samhandlingsreformen.

Selve utarbeidelsen av program/satsningsområder for rådsperioden 2010-2013 ønsket Statens seniorråd å utsette noe, for så å gi dette arbeidet høyest prioritet fra starten av 2011.

Brev til landets politiske partier – nominasjon av kandidater

Med utgangspunkt i at seniorer over 65 år er dårlig representert i fylkesting og kommunestyre, samt at det ved valget i 2011 vil være om lag 15 prosent av befolkningen som er over 65 år, besluttet rådet å sende brev til landets politiske partier. I brevet som ble sendt ut i juni 2010, oppfordret Statens seniorråd de politiske partiene til å nominere flere eldre på sine lister til valget i 2011.

"Innovasjon og omsorg" (Hagenutvalget)

Utvalgsleder Kåre Hagen var invitert til rådsmøtet i september for å orientere om utvalgets arbeid. Hagenutvalget skal utrede muligheter og nye innovative løsninger for å møte framtidens omsorgsutfordringer. Utvalget skal legge vekt på:

- Ny teknologi
- Arkitektur og boformer
- Brukerinnflytelse og egenmestring
- Forskning og utvikling

Ivar Leveraas ble regjeringsoppnevnt som medlem i Hagenutvalget i 2009. Utvalget skal legge fram sin NOU i juni 2011.

Fattigdom blant eldre

Fattigdom stod på dagsordenen i flere rådsmøter i 2010. Det ble gitt orienteringer om temaet ved flere anledninger, og rådet satte av tid til grundige diskusjoner innen området.

I oktobermøtet holdt Axel West Pedersen, forsker ved NOVA og Institutt for samfunnsforskning, foredrag om fattigdom blant eldre.

Pensjonsreformen og IA-avtalen

Det ble gitt grundig orientering om pensjonsreformen og IA-avtalen i rådsmøtet i september, og mulige konsekvenser av den nye ordningen ble diskutert.

Senter for Seniorpolitikk (SSP)

Ny direktør for Senter for seniorpolitikk, Kari Østerud, var invitert til rådsmøtet i september. Dette spesielt for å informere om SSPs arbeid når det gjelder delmål 3 i IA-avtalen (å øke pensjoneringsalderen). Spørsmål og dilemmaer knyttet til avtalen ble diskutert.

Prioriteringer i helsevesenet

To av rådsmedlemmene ble invitert til å innlede til temaet prioriteringer i helsevesenet i septembermøtet. Det ble fokusert på Samhandlingsreformen, og spesielt på:

- Vil syke eldre få et dårligere tilbud når reformen innføres?
- Er det behov for mer dokumentasjon om eventuell aldersdiskriminerende praksis i helsevesenet?

Det norske pensjonssystemet

Som et ledd i rådets fokus på pensjonsreformen og eventuell økning av pensjoneringsalderen, fikk rådsmedlemmene i oktobermøtet en grundig innføring i det norske pensjonssystemet.

Lovforslag om folkehelse og helse og omsorg i kommunene

I desembermøtet ga Magne Nylenna fra Helse- og omsorgsdepartementet en orientering om bakgrunnen for forslagene som departementet hadde sendt på høring om:

- Forslag til ny kommunal helse og omsorgslov
- Forslag til ny folkehelselov

I tillegg ble det orientert om noen av temaene i ny Nasjonal helse- og omsorgsplan. Det ble satt av god tid til diskusjon av de nevnte lovforslagene, og rådet ønsket å komme tilbake til temaene ved behandlingen av selve høringsuttalelsen i et senere møte.

Statsbudsjettet 2012

I oktobermøtet hadde rådet en gjennomgang av relevante deler av forslag til Statsbudsjett for 2012, og etter desembermøtet ble det sendt brev til Statsminister og statsrådene for følgende departementer: Arbeidsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kulturdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet.

I brevet formidlet Statens seniorråd sine tanker om seniorpolitiske områder og kom med forslag til utvalgte seniorpolitiske tiltak som bør få større fokus i departementene og i Statsbudsjettet for 2012.

Høringssaker 2010

Følgende høringssaker ble diskutert og behandlet i rådsmøter i 2010:

- NOU 2010:15 Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering – et helhetlig hjelpemiddel-tilbud.

Høringssvar ble sendt innen fristen 15.oktober

- Forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov
- Forslag til ny folkehelselov

Et rådsmedlem innledet til diskusjon i Statens seniorråd ved å legge fram noen av de utfordringene som kunne være viktige for rådet å fokusere på i forslagene til nytt lovverk innen begge områdene. Rådets innledende diskusjoner resulterte i viktige innspill til det videre arbeidet med høringssvar. Høringsfristen var satt til januar 2011.

Utadrettet virksomhet – veiviserfunksjonen

Veiviserfunksjonen Statens seniorråd har er viktig å ivareta. Både rådsleder, rådsmedlemmer og sekretariatet bidro med informasjon i form av foredragsvirksomhet, møter og direkte dialog også i 2010. Den samlede kompetansen rådets medlemmer har medfører at flere av rådsmedlemmene er etterspurte som innledere og bidragsytere i ulike fora i løpet av året. Sekretariatet bidrar også i slik utadrettet virksomhet ved forespørsler og behov.

Eksempelvis gis det informasjon og veiledning til kommuner og fylkeskommuner knyttet til eldrerådsarbeid.

Seniorporten

En svært viktig del av veiviserfunksjonen Statens seniorråd har, søkes ivaretatt gjennom nettstedet Seniorporten. I Seniorporten ble det også i 2010 fortløpende lagt inn mange nyheter og oppdatert relevant fagstoff. Det er et mål at nettstedet Seniorporten skal være en viktig kilde for oppdatert og relevant informasjon om og for seniorer. Det ble også i 2010 arbeidet med tiltak som kan bidra til å gjøre Seniorporten enda mer kjent og brukervennlig.

Representasjon

Deltakelse i råd/utvalg/grupper

I 2010 har Statens seniorråd vært representert i diverse råd/utvalg/grupper:

- Hagenutvalget: Utrede muligheter og nye innovative løsninger for å møte fremtidens omsorgsutfordringer.
Ivar Leveraas er regjeringsoppnevnt medlem i dette utvalget.
- Helsetjenester til syke eldre – ekspertgruppe nedsatt av Helse- og omsorgsdepartementet.
Terese Folgerø var oppnevnt som medlem i denne ekspertgruppen.
- Brannsikkerhet for risikogrupper: Regjeringsoppnevnt utvalg som skal gjennomgå brannsikkerheten til særskilte risikogrupper.
Einar Eriksen og Ragnhild Queseth Haarstad er medlemmer i dette utvalget.
- Brukerutvalgsmøter for Pensjonsprosjektet (NAV)
Karin Stoltenberg har deltatt i brukerutvalgsmøter.
- Funksjonshemning og aldring (FOA): FOA samler viten og formidler info om mennesker med nedsatt funksjonsevne som blir gamle, og om behov for tiltak til disse.
Astri Myhrvang, Sekretariatet, er medlem i referansegruppe.
- Utarbeidelse av nasjonal veileder for bruk av varslings- og lokaliseringshjelpemidler overfor personer med kognitiv svikt (Helsedirektoratet).
Astri Myhrvang, Sekretariatet, var medlem i referansegruppe.
- Velferds- og migrasjonsutvalget (VMU): Utvalget skal se på effekten av større mobilitet i befolkningen og hva slags utfordringer den norske velferdsmodellen møter på grunn av mer bevegelse over landegrensene. Det skal se på trygdeordninger og virkemidler i integrerings- og arbeidsmarkedspolitikken, og om det er sider ved innvandringspolitikken som er spesielt relevant for den fremtidige utformingen av den norske velferdsstaten.
Eyvind Frilseth, Sekretariatet, var medlem i referansegruppe.
- PASEO-nettverket: Et EU-støttet prosjekt som arbeider for å øke aktivitetsnivået for eldre over 65 år.
Eva Irene Holt, Sekretariatet, har deltatt som observatør i nettverket.
- Brukerråd for Styringsgruppe som skal evaluere Pensjonsreformen. Evalueringen skjer i regi av Norges forskningsråd
Eva Irene Holt, Sekretariatet, har deltatt i brukerrådet.
- Brukerutvalgsmøter - Automatisk frikort (Helsedirektoratet).
Eva Irene Holt, Sekretariatet, har deltatt i brukerutvalgsmøter.

Konferanser

Statens seniorråd har også i 2010 vært representert ved diverse faglige konferanser, både som foredragsholdere og som tilhørere. Av slike konferanser kan nevnes:

- Seminar om Almlidutvalget – ”Arbeid for helse”
- Eldrerådets rolle og funksjoner – Norsk senter for seniorutvikling
- Konferanse om den nordiske velferdsstaten - AD
- Nordisk gerontologikongress, Reykjavik
- Landskonferansen for fylkeseldrerådene, Hurdalssjøen
- Kvinner, migrasjon og likestilling – seminar i regi av FAFO
- Etikk i kommunehelsetjenesten
- Kunnskapssenterets årskonferanse
- Pensjonsforum: Pensjon og aldersgrenser
- Seminar NSH: Helsetjenester til eldre
- Innovasjonskonferansen – innovasjon og omsorg
- Samspill 2010: En nasjonal konferanse om kultur og helse for eldre, med utgangspunkt i Den kulturelle spaserstokken. Statens seniorråd var medarrangør sammen med KD, HOD, Trondheim og Porsgrunn kommune, samt Pensjonistforbundet
- Statspensjoner
- Nordland fylkesting – orientering om Statens seniorråd
- Ny helse- og omsorgslov/Nasjonale helse- og omsorgsplan
- Eldrerådskonferanse
- Samhandlingskonferansen 2010
- Bærekraftig omsorg – seminar i regi av NOVA

Avslutning

Statens seniorråd hadde i 2010 mange aktuelle og viktige temaer av stor betydning for seniorene på dagsordenen i sine møter. Rådets arbeid i dette første halvåret i ny rådsperiode la et viktig grunnlag for arbeidet med selve program/satsningsområder for rådsperioden 2010 – 2013.

Statens seniorråd